

Birokratija

Vrsta: Seminarski | Broj strana: 7

UVOD

Koncepciju birokratije je razvio Maks Veber. Prema Veberu, za velike organizacije sa racionalnim ciljevima i jasnom podelom rada tzv. "birokratija" predstavlja idealan organizacioni model. U literaturi je odgovarajući model upravljanja "birokratijom" poznat kao "model vojne organizacije" ili "model komandovanja i kontrole". Glavne pozitivne karakteristike birokratije su efikasnost i predvidivost, dok su glavni nedostaci neinovativnost i nefleksibilnost. Pa kao takva, primerena je samo u stabilnim uslovima poslovanja.

Birokratija negira socijalni aspekt svake organizacije pretpostavljajući da se u osnovi ponašanja ljudi nalaze ekonomiski motivi.

1. SVOJSTVA BIROKRATIJE

Specifičan način funkcionisanja moderne birokratije ogleda se u sledećem:

1) Postoji princip nadležnosti pojedinih organa za obavljanje službenih poslova, po kome su nadležnosti strogo utvrđene opštim pravilima, to jest zakonima ili upravnim aktima.

Redovne delatnosti koje su neophodne za ostvarenje ciljeva birokratskih struktura strogo su raspodeljene kao službene dužnosti,

Vlast zapovedanja koja je neophodna za vršenje ovih dužnosti je isto tako strogo raspodeljena, a u pogledu prinudnih sredstava koja su pojedinim organima stavljena na raspolaganje,

Da bi se obezbedilo redovno i trajno vršenje ovih dužnosti i odgovarajućih prava, vodi se planska briga oko postavljanja lica s propisnim kvalifikacijama.

2) Postoji princip hijerarhije položaja i prelaznih institucija, to jest jedan strogo utvrđen sistem podređenih i nadređenih organa s pravom nadzora viših nad nižim i mogućnošću da se pojedinci žale višoj instanciji na postupak nižeg organa.

3) Birokratsko vođenje poslova počiva na aktima ili pisanim dokumentima i na aparatu nižih činovnika i pisara svake vrste. Svi činovnici koji rade u jednom nadležstvu, zajedno s odgovarajućim materijalnim sredstvima i pisanim dokumentima, sačinjavaju „biro“. U privatnom preduzeću biro se često zove i kancelarija.

4) Obavljanje službenih dužnosti ili bar svih specijalizovanih dužnosti obično pretpostavlja temeljito stručno školovanje.

5) Kada je u pitanju služba koja je potpuno razvijena, onda obavljanje službene delatnosti angažuje čitavu radnu sposobnost činovnika, bez obzira što njegovo radno vreme u birou može biti strogo ograničeno.

6) Činovnici obavljaju službene dužnosti na osnovu opštih pravila koja su manje ili više postojana i iscrpna i koja se mogu naučiti.

2. PRETPOSTAVKE I UZROCI BIROKRATIZACIJE

3. KVALITATIVNE PROMENE UPRAVNIH ZADATAKA

Porast birokratizacije je uslovljen porastom svojine koja se upotrebljava u potrošne svrhe i porasta rafinovane tehnike u spoljašnjem uobličavanju života koja odgovara datim mogućnostima. Sve to utiče na standard života i uslovljava porast subjektivnog osećanja neophodnosti organizovanog, kolektivnog i međulokalnog, dakle birokratskog staranja oko najrazličitijih životnih potreba. Među čisto političkim činocima koji uslovljavaju birokratizaciju naročito postojano dejstvuje rastuća potreba društva za redom i zaštitom u svim oblastima, a naročito društva koje je naviknuto na apsolutno umirenje. Među ostalim činocima deluju mnogobrojni takozvani socijalnopolitički zadaci koje na državu svaljuju zainteresovane grupe ili koje država nasilno uzurpira, bilo iz razloga politike sile bilo iz ideoloških pobuda. Među bitno tehničkim činocima koji uslovljavaju birokratizaciju u obzir dolaze specifično moderna sredstva (javni drumski i vodeni putevi, željeznice, telefon, internet itd.) kojima nužno ili iz razloga tehničke efikasnosti mora upravljati javna privreda. Zbog svega toga razvitak saobraćaja masovnih dobara spada u činioce koji su prouzrokovali nastanak moderne države. Pored toga osnovni razlog za prodiranje birokratske

organizacije je oduvek bio njena čisto tehnička nadmoćnost nad svim drugim oblicima organizacije. Potpuno razvijen birokratski mehanizam odnosi se prema drugim oblicima organizacije isto kao mašina prema nemašinskim oblicima proizvodnje. Tačnost, brzina, nedvosmislenost, poznavanje dokumenata, trajnost, uviđavnost, jedinstvo, stroga potčinjenost, ušteda na materijalnim i ličnim rashodima, sve je to uzdignuto na najveći mogući stupanj u strogo birokratskoj upravi. Danas, a verovatno i u ranijim političkim organizacijama države, susrećemo se sa velikim problemom tereta birokratije koja je u odnosu na ono o čemu Weber govori daleko ispod potrebnog nivoa kojim bi mogla zadovoljiti potrebe građana. S toga je ona danas prekobrojna, neefikasna, spora, neuviđavna itd. što se ne može svesti pod „generalno“ obeležje jer još uvek može se naići na pojedince u birokratskom aparatu koji su birokrate po definiciji Webera

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----**

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com